



Ruttkay György (1898-1975)

A Kassán és Miskolcon élő Ruttkay György párhuzamosan gyakorolta jogi és festői pályáját. Ez idáig kevés figyelemre méltott, de felfedezésre érdemes festői életműve változatos művészi hatások feltérképezésére kínál lehetőséget.

Az olasz fronton készített első rajzai felkeltették Kassák Lajos figyelmét. Leveleiben adott kritikai útmutatása döntően befolyásolta a pályakezdő festő szemléletét. 1918-ban a MA III. demonstratív kiállításán 3 akvarellal szerepelt, egy nonfiguratív tusrajzát szintén a MA közölte. A német expresszionisták, Macke és Franz Marc művészetével Münchenben találkozott. Hazatérve a jogi tanulmányok folytatása mellett Glatz Oszkárnál festészetet, Radnai Bélánál mintázást tanult. 1922-ben műveit a Nemzeti Szalonban mutatták be. Ez év októberében Berlinben a Sturm kiállítá-

sán a legfrissebb avantgarde törekvésekkel került kapcsolatba. Kandinszkij és Tatlin mellett különösen Archipenko munkái ragadták meg. A 30-as évektől, feleségével, Nyíri Lili szobrászművésszel közösen állították ki Miskolcon, Debrecenben, Kassán. Ruttkay György műveit római, prágai, londoni, milánói és müncheni tárlatokon is bemutatta.

A magyar aktivizmus légkörében Uitz, Moholy Nagy, Mattis-Teutsch és Bortnyik voltak a társai. A nonfiguratív kiindulópont után finom rajzkészsége expresszív és kubista kifejezésben találtak új formákra. Képi világában megőrizte a Kassák-körben tanult szigorú kompozíciós rendet, az aktivista kezdetektől való eltávolodás poétikusabb irányba terelte. Az ezoterikus képzeteket nem nélkülöző lebegő fényburorékok grafikai műveiben, a Dante-és Madách-illusztrációk lapjain körmotívumokként térnek vissza a 60-as években.

G.J.